

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

ABONAMENTE:

Particulari	1 an	6 luni
Autorități, bănci și întreprinderi industriale și comerciale	500	250
Publicații cm.-patrat	1000	500
	Lei	5.

Director:

TRAIAN CHIRILĂ

Redacția și administrația

Str. Minerva No. 7.

CLUJ.

TELEFON 444

Salvați Leul!

O chestiune gravă, care nu interesează numai un singur partid, care nu privește numai guvernul, ci întreaga țară, toate straturile populației noastre, este continua scădere a valorii leului nostru. Prin această scădere, care e egală cu o prăbușire nenorocită, — se reduce fără de veste și averea țării și averea fiecărui cetățean.

Căci nu e lucru fără importanță, să știi, și mai ales că străinătatea e aceia care mereu îți atrage atenția, că suta de Lei de acum 4 ani, a valorat de două ori mai mult cât valorează acum. Dacă ai depus acum 4 ani la o Bancă o sută de mii de Lei, ceia ce puteai cumpăra în străinătate cu acești bani atunci, — azi nu mai primești în străinătate decât jumătate din valoarea lor.

Căci la 1922 cu Lei 580 se putea cumpăra o liră engleză, azi pentru aceiaș liră trebuie să dai 1250 Lei. Un dolar te costa la 1922 Lei 130, azi acelaș dolar îl poți cumpăra cu 230 Lei.

Și tot așa și francul elvețian care acum patri ani îl dobândiai cu 27 Lei azi nu-l găsești decât cu 51 Lei.

Nu-i nevoie de dovezi mai multe de a evidenția că această cumplită depreciere a leului, înseamnă că ne pomenim deodată și cu averea țării și cu propria noastră avere redusă la jumătate. Mai înseamnă că întreg comerțul și industria sunt paralizate la noi prin această depreciere a valutei noastre. Nimeni nu mai îndrăznește să cumpere, dar nici să vândă.

Să ne mai intrăbăm acum, cine e vinovatul? Nu e greu de aflat. Căci toată lumea arată cu degetul în d. Vintilă Brătianu, care a știut să terorizeze un întreg guvern, și să impună și guvernului și țării o politică financiară și economică absolut greșită, care acum se răzbună.

Să nu se indigneze atunci orice cetățean, care mai ia în mână organul oficios al fostului guvern: „Viitorul” și citește acolo, articole ca „Greșeli grave”... astă bine înțeles la adresa actualului guvern? Adică nu fostul guvern liberal e vinovat, că la vreme oportună de export al bogățiilor noastre, a sugrumat tocmai acest export prin taxe de export insuportabile, cari ucideau orice posibilitate de concurență pe piețele străine? Nu guvernul trecut e vinovat ca n'a contractat un mare împrumut extern, odată cu inaugurarea politicii de consolidare a datoriilor externe ale Statului?

Ei bine. foaia liberalilor aruncă toată vina pe actualul guvern, care nu există de cât de o lună, fiindcă guvernul actual cutează să arunce peste bord din stupiditățile politicii

financiare și economice vintiliste, — aceasta va duce la prăbușirea monedei noastre.

Așe se caută a se zăpăci spiritele. Ori nu e nevoie să fie mar financiar ca să-ți explici toate tainele deprecierei valutei noastre. Socoteala e simplă, ca unu și cu unu fac 2.

Dacă o țară produce griu, porumb, rapiță, etc. dacă mai are petrol, benzină, dacă mai posedă sare, mineruri, lemne, traverse și toate acele bunuri nu le trimite în lumea largă. ca să aducă în schimb în țara aur, aur mult, stabil și invariabil, de sigur că moneda românească nu e susținută de guvernul țării. A pure mereu taxe prohibitive, care scumpește producția internă.

A provoca mereu străinătatea, cu declarații grandioase, ca n'ai nevoie de capitalul străin, de muncă străină, de competență străină, că poți isprăvi totul în țara ta, „prin noi inși-ne” această provocare are drept rezultat că străinătatea îți întoarce spatelul, te desconsideră, nu-ți mai arată încredere.

Și iată așa se face, că din presa europeană mereu ni se ridică acelaș reproș:

— Ce folos că sunteți țară bogată, dacă aveți conducători nepricepuți. Firul ăsta roș de gravă dojană l'am găsit în anii din urmă în toate marile cotidiane mondiale, mai ales la adresa guvernului Brătianu.

Și când așa stau lucrurile, să mai ai plăcere să continui o politică financiară și economică absolut greșită? Când fiecare zi ce trece îți arată falimentul acestei politici?

Nu e der o datorie imperioasă pentru noul guvern, să inaugureze imediat o nouă politică economică și financiară, dacă nu vrea să-și primejduiască propria existență, și ce e mai grav existența statului român?

Destul s'a experimentat politica economică a d-lui Vintilă Brătianu. Ea a dat greș. O vede oricine, afară de autorul ei. Și dacă acesta e orbit de fanatismul teoriilor sale financiare, ar fi criminal să mai tărăie după dînsul și pe alții, și mai ales pe conducătorii actuali ai țării.

De aceia în numele tuturor producătorilor din această țară, facem un apel stăruitor către actualul guvern. să rupe cu trecutul greșit pe teren economic și financiar, să se etibereze de orice tutelă, care vrea să-i impună o politică economică, care poste mulțumi numai ambițiile vane a cătorva, dar care poate neferici țara.

Destul cu ostilitatea contra capitalul străin, contra muncii străine, contra competenței străine.

Destul însă și cu ostilitatea contra producției interne. contra muncii interne românești, naționale.

Nu mai puneți nici un fel de piedici prisosului de producție națională ca să caute debușuri în străinătate

Statul e dator să inlesnească și să susție valorizarea în aur a producției indigene. De ce avem atatea birouri de statistică, atatea oficii de control? Ca să raporteze la orice moment miniștrilor, cantitățile disponibile de grâne, de petrol, de benzină, de lemne, de vite, de sare, cât trebuie să consumăm intern, și cât se poate exporta. Odată stabilit această, după cota ce o asigură fiecare consumului intern, producătorul să aibe libertatea de a exporta.

În direcția aceasta guvernul trebuie să ia cele mai urgente măsuri.

Noi nu ne facem iluzia că efectele se vor resimți imediat. Dar mai bine peste o lună, două, nouă, decât să plutim mereu în vag, în nesiguranță, și în decadența valutară.

În ultimul consiliu de miniștri, s'a și decis în această direcțiune, ca să se suprimă toate suprataxele de transport pentru mărfurile de export, taxele de export, — această tristă și grea moștenire a vechiului regim, — care apăsa și ținea pe loc, ca niște ghiulele grele legate de picioare — exportul nostru. Se vor pune în circulație chiar trenuri accelerate de marfă pentru export, asta în opoziție cu vechea politica dela C.F.R. care ținea pe loc, impotmilite sute de vagoane cu mărfuri destinate exportului.

Să arătăm străinătății că ceva s'a schimbat în țara noastră de când a plecat regimul „liberal”, de sugrumare am zice noi.

Să arătăm străinătății, ca pornim pe un nou făgaș. Că muncim, că voim să producem cu puterile noastre. cu banul nostru, dar că nu respingem nici munca cu gând cinstit, nici capitalul cu intenții onorabile de investire și fructificare, venit din străinătate. Să arătăm, că dacă voim să rămănem stăpâni în casa noastră, asta nu înseamnă să nu fim ospitalieri, primitivi, accesibili tuturor inovațiilor din străinătate, tuturor bunelor energii din afară.

Numai în chipul acesta vom redobândi încrederea străinătății, ne vom putea refăce, vom primi împrumuturi în condiții acceptabile și nu ni se va mai reproșa că suntem încă țară balcanică.

— În Curând se va începe exploatarea în regie proprie a statului, a pădurilor situate în cinci județe și anume Cluj, Turda Arieș, Mureș Turda-Somș și Alba Inferioara. Suprafața totală ce va fi exploatată întrece de 150.000 jugere.

Leul scade . . . falimentele încep

Căderea bruscă a leului nostru pe piețele internaționale acum în preajmă apropiată recolte a anului agricol va face să credem că suntem în preajma unui crash financiar. Căci telegraful ne anunță ca leul a cotat recent 2.11 franci la Zurich iar dolarul sa ucat la noi în țara ea peste 270 lei.

Nu vom căuta de a vedea cauzele acestei depreciere a leului nostru dar vom căuta să vedem în mod succint efectele acestei căderi a leului asupra pieței ardelenne.

Falimentele încep

Cei mai mulți comercianți care au contractat cumpărarea de mărfuri având credite în valută forte pe piața străină au început să simtă zdruncinarea comerțului lor. Astfel după recentele falimente de la Timișoara și moratoriile de la Tg.-Mureș, Cluj și Oradea relevăm noi cazuri semnificative.

Astfel suntem informați că marea firmă Siberiu Soltesz din Arad magazin de textile a ajuns în insolabilitate cu un pasav de 18 milioane față de un activ de 1 milion.

Alt caz îl avem la Blaj cu cunoscuta firma Solomon Zinbergher magazin cu o vechime de peste 60 ani a fost nevoită de a cere un moratoriu, pasivul firmei nefiind încă stabil.

Cazurile acestea nu sunt izolate și în curând va urma prăbușirea inevitabilă a multor firme serioase care au mai cu seamă datorii în valută forte.

Mărfurile se scumpesc

Odată cu noua cădere a leului prețurile produselor străine au început să se ridice pe piața Ardealului. Nu mai departe pe piața Clujului prețurile textilelor au început să se ridice cu peste 30 la sută, atât la engrosiști cât și la detailiști și nu este exclus ca ele să continue a se majora și mai târziu în raport cu situația leului față de valuta străină.

În fața acestei situații știri din București ne anunță că ministrul de finanțe I. Lapedatu și M. Oromolu guvernatorul Băncii Naționale vor lua imediat măsurile cerute de interesele noastre pentru a opri căderea leului și pentru stabilizarea lui.

Tot deodată modificarea tarifului vamal care e în curs și un regim liber vamal credem că va valoriza mărfurile noastre pe piața străină și va ajuta la îmbunătățirea leului și la prosperitatea producătorilor români.

Activitatea Camerei de Agricultură a județului Cluj

Planurile pentru viitor. — Cum se prezintă situația generală a județului. — Planuri mari... buget mic. — Lipsă de funcționari... dar sunt prost plătiți.

Trebuie să recunoaștem vechiului guvern un merit și anume înființarea camerelor agricultură căci cu drept cuvânt noi care am fost și suntem o țară eminentă agricolă. am avut încă de mult camere de comerț și industrie când comerțul și industria nu erau însă așa de dezvoltată, dar am ignorat de a avea un organ consultativ și de inițiativă care să dea directive și să sprijinească agricultura.

Inițierea camerelor agricole trebuie să fie de un bun augur și credem că nu peste mult timp activitatea lor va începe să dea roadele convenite.

Dar un lucru trebuie ca să știm, nu atât noi cât acei care sunt la conducerea țării.

Datoria lor nu trebuie să se mărginească la crearea acestor camere care sunt de un folos indiscutabil, ci trebuie să se îngrijească și de prosperitatea lor ca fondurile necesare să ajungă la împlinirea menirii lor atât de așteptată de agricultorii.

Personalul Camerei de Agricultură

Personalul Camerei de Agricultură din Cluj se reduce la 6 persoane. Directorul care este în persoana dlui Martinovici profesor la Academia de Agricultură, un contabil, un impegat și încă doi funcționari plus un servitor.

Este de la sine de înțeles că față de necesitățile acestui județ, personalul este cât se poate de mic și este nevoie de o majorare a lui salarii ele plătite funcționarilor sunt cât se poate de minimale și e destul să arăta nu ca directorul. Camerei e plătit cu suma de 4000 lei lunar. În fața acestei situații neapărat că actualul guvern trebuie să intervina pentru o majorare a salarii lor care sunt considerate ca ridicole.

Bugetul e insuficient

Bugetul Camerei de Agricultură a județului Cluj este cifrat la suma de 3.755.000 lei anual și se compune din venituri ordinare și extraordinare. Putem cita că printre principalele fonduri care alimentează bugetul Camerei de Agricultură a jud. Cluj sunt, suma de 260.000 subvenții de la orașul și jud. Cluj, o cotă 0.5 la sută asupra impozitului adițional la impozitul funciar rural, o cotă de 2 la sută din excedentul veniturilor pădurilor 25 la sută din venitul izlazurilor comunale și cota din 20 de milioane dată de ministerul agriculturii. Afară de aceasta putem adauga că de la 1 Ianuarie viitor comisia zootehnică a județului va trece la Camera de Agricultură cu un

venit de 200.030 lei și ca venitul secției silvice aduce un aport de 276.000 lei.

Totuși suma de 3.755.000 lei la care se cifrează bugetul Camerei de Agricultură e improprie de a face față numeroaselor cerințe care le resimte județul Cluj.

Dl. Director Martinovici Directorul Camerei de Agricultură a făcut o propunere care merita tot sprijinul. Anume dsa. propune ca toți membrii Camerei de Agricultură a jud. Cluj să fie obligați pe a-și scoate o carte de legitimație care ar fi fost plătită cu suma de 20 lei. Oricum numărul membrilor camerei de agricultură a jud. Cluj se ridică la 50.000 ar fi fost un venit care dacă nu ar fi salvat Camera totuși prin suma realizată s'ar fi putut aduce reale îmbunătățiri.

La urmă s'a convenit ca solicitanții care au nevoie de vreun certificat sau alte doleanțe să fie supuși de a plăti o taxă minimală după blanchetele asuș ce se vor elibera Suntem informați că conducerea Camerei locale va lua măsuri ca la viitorul buget se va face toate demersurile pentru mărirea bugetului.

Tinut sărac... planuri bogate

Situația județului Cluj din punct de vedere agricol este indeajuns de bine cunoscută. Dealuri multe, fără păduri, șes deșert sau foarte puțin și câmpie și pământ arabil aproape inexistent. Un asemenea ținut de sărăcios cam rar se poate vedea. Pădurile sunt cu adevărat devastate și în locul lor de abia își găsesc nutrețul lor oile.

Acum după expropriere atât magnații cât și țărani agricultorii sunt propriu zis sărăciți. În fața acestei situații Camera de Agricultură din localitate urmărește 3 ținte.

1. Studiul câmpiei și a se vedea plantele ce pot fi acclimatizate.
2. Plantarea locurilor sterpe cu pomi vie și plantarea râpelor inacesibile oricarei culturi.
3. Impădurirea muntelui și a câmpiei, precum și a bazenului Someșului pentru preîntâmpinarea nenarocirilor de inundații.

Viitorul apropiat ne va arăta ce anume și cât din acest vașt și frumos plan va fi aplicat. În tot cazul la Camera de Agricultură a jud. Cluj munca va fi grea, dar cu cât va fi mai grea cu atât ea va fi mai frumoasă.

N. Fr.

**Abonați
„ARDEALUL“**

Congresul Uniunii Patronale în Alimentare din România

Restauratorii din întreaga țară se adună la Congresul lor din Tg.-Mureș. Doleanțele lor.

Restauratorii și cei ce țin de aceeași branșă cu ei nu trebuie să fie socotiți ca oameni fără necazuri și nevoi după cum s'ar crede.

Ca și ceilalți comercianți și industriași ei au de luptat cu multe neajunsuri și în multe cazuri ei au trebuit de a lupta cu piedeci invincibile nu pentru o progresivă prosperitate dar pentru a și menține prăvăliile lor. Să nu nu mergem așa de departe ci putem da un exemplu edificator ca piața Clujului.

În nu mai puțin de 3 ani de zile peste 15 restaurante și cafenele au fost nevoite să-și treagă obloanele lăsând publicul lipsit de un local care îndeplinea o necesitate și pe proprietari aproape falșiți.

Chirurile enorme cerute de unii proprietari, impozitul exagerat și împovaratoare, diferite șicane făcute cu ora de închidere, legea specului și a repausului duminical au contribuit în mare parte la o dezchilibrare și stagnare, aducând prejudicii comercianților din această branșă.

Solidaritatea și organizarea Uniunii Patronale

În fața intereselor periclitate restauratorii au simțit necesitatea de a-și strânge rândurile și a se organiza într-o uniune puternică care să le mențină drepturile lor. Pornind deci la lucru și strânși în jurul Președintelui lor dl. Lazar Decei,

un om de inițiativă, și bun organizator, Uniunea Patronilor în alimentare a ajuns o forță reală mai ales că a organizat și pe restauratorii din vechiul regat de sub conducerea dlui Leoutey.

Așa fiind situația și la inițiativa dlui Lazar Decei și cu concursul dlui Iuliu Lazar secretarul Uniunii. asociația aranjează în zilele de 26, 27 și 28 Aprilie a. c. un mare congres al membrilor Uniunii la Tg.-Mureș,

Congresul

Congresul va avea loc la Târgu-Mureș și vor lua parte câteva sute de membri și delegați din toată țara.

În cele 3 zile de congres sunt la ordinea zilei diferite chestiuni foarte importante pentru membri. Astfel între principalele chestiuni ce se vor discuta putem cita pe cele mai importante, impozitul pe lux și spectacole, unificarea regimului orei de închidere, legea impozitelor directe și taxelor comunale, protestul contra legii speculei chestiunea verificării măsurilor legea repausului duminical etc. etc.

În fața acestui program bogat de doleanțe credem că Uniunea Patronilor în alimentare va găsi soluții concrete și va face toate demersurile pentru o frumoasă armonie între interesul lor de breaslă și între publicul consumator.

Dax.

De ce s'a scumpit peștele în țară?

Contra acaparării acestui important articol de consum de către o singură firmă

Zilele trecute s'a prezentat la d. ministru al domeniilor d. Garoflid, o deputațiune de pescari dnii Dobrogea și Gurile Dunărei, adresându-i următoarea plângere:

Tot peștele pescuit în apele Statului, de către profesioniști cari se ocupă exclusiv cu pescuitul din tată în fiu, sunt obligați să-l vândă soc. „Frigul“ pe prețuri derizorii, între 2—8 lei kg. La rândul ei „Frigul“ îl vinde comercianților și socotind după prețurile înregistrate, mai ales în ultimul timp, pe piața Bucureștilor, câștigul realizat de societate întrece ori-ce margine permisă.

Așa stând lucrurile, era natural ca nu numai publicul consumator să se revolte de această speculă, dar și vânătorii pescari, cari se văd cu totul lipsiți de produsul muncii lor, precum și comercianții pescari cari îndură oprobriul publicului consumator, care crede că numai ei sunt de vină, că peștele se vinde așa de scump.

Iată de ce chestiunea peștelui, a fost privită sub diferite aspecte, dar toate nemulțumirile converg asupra

aceluiaș punct: exploatarea peștelui a pescarilor, a publicului consumator, de către o singură Societate.

D, ministru Garoflid' după ce a ascultat expunerile delegaților pescarilor le-a promis că se va ocupa de chestiunea lor și că guvernul este în principiu pentru satisfacerea cererii pescarilor. Rămâne însă a se hotărâ dacă aceasta se va face printr-o decizie ministerială sau printr'o lege socială.

Se va extinde regimul pescuitului din apele Statului și la cele particulare. Intentionez de asemenea de a face un statut al pescarilor și vreau ca prin aceasta să se afirme drepturile pescarilor de a pescui după norme stabilite, atât pe proprietățile statului cât și pe cele particulare.

Funcționarii statului va trebui să lucreze mai mult

În ultimul consiliu de ministri s'a hotărât în chestiunea orelor de lucru în administrațiunile publice, 7 ore pe zi, cu latitudinea pentru miniștri de a decide, după nevoile speciale ale diferitelor servicii, dacă se vor face în continuare sau cu între rupere.

MARE ASORTIMENT DE
RAGLANE, ȘI HAINÉ DE BĂRBATI
ȘI COPII LA

M. Neumann

CLUJ
Piața Unirii 14.

Noul consiliu comunal din Cluj își începe activitatea

Cum motivează Primarul că nu s'a putut întruni până acum noul consiliu. — Protestul consiliului comunal contra amestecului prefectului. — O telegramă către Ministerul de interne. — Alegerea de 5 femei în consiliul comunal. — Preluarea Agendelor dela vechiul consiliu

Cluj. — Eri, 21 Aprilie s'a întrunit noul consiliu comunal, în frunte cu noul primar, d. Dr. Teodor Mihail, întărit în toate formele legale de primar.

De oarece într'o parte a presei s'a ridicat învinuiri noului consiliu comunal că a tot amănat să se întrunească, și mai ales că și prefectul de jude a întărit aceste învinuiri prin declarațiile făcute presei, și printr'o adresă specială trimisă consiliului comunal, că dela 14 Martie până la 17 Aprilie nu a găsit cu cale să se adune în ședință, atât primarul cât și membrii consiliului au ținut în prima linie să respingă aceste învinuiri și să arete că nu era în puterea lor să convoace mai curînd consiliul.

Iată cum au motivat aceasta:

D. Dr. Teodor Mihail, primar, după ce a salutat în mod călduros consilierii veniți în mod considerabil a arătat că numai la 2 Aprilie a primit aprobarea oficială a constituirii noului consiliu și a numirii sale. Ori 2 Aprilie era în ajunul sărbătorilor Paștilor când nu s'a putut convoca consiliul. S'a mai întâmplat apoi să fiu grav bolnav de gripă, iar când am telegrafiat din Dej d-lui Cărpinișan să convoace în numele meu uoul consiliu d-lui a înțeles greșit telegrama, și a voit să facă aceste convocări în numele d-sale, ceea ce după d. prefect era ilegal. Iată dar toată explicația de ce numai azi ne-am putut întruni. Sunt dar foarte greșiți acei cari ne învinuiesc, că noul consiliu comunal a refuzat să preia conducerea orașului.

Să nu așteptați acum să expun aci un program de muncă, aceasta o vom face numai după ce vom cunoaște exact situația actuală a orașului, ce avem, și ce nu avem. Dar de pe acum va pot asigura că vom apăra cu toată dragostea interesele acestui oraș, de care mă leagă suveniruri atât de frumoase. Voiu cauta să lucrez în cea mai bună înțelegere cu domnii consilieri, și de pe acum îmi pot exprima satisfacția că în conferințele avute cu domnii consilieri am putut constata și aprinsa lor dorință, ca să lucrăm în cel mai bun acord pentru progresul orașului, lăsând orice considerații politice. În modul acesta am ferma convingere că vom aduce ordine în gospodăria orașului.

O protestarea către ministrul de interne.

D. Profesor universitar N. Bănescu, ține să releve următoarele:

— Se caută de unele cercuri a se arunca asupra noastră, consilierii comunali o responsabilitate care nu ne privește. Suntem acuzați și stigmatizați de d. Prefect de județ, că stăm numai alături de lege. Ori e la mijloc o chestie morală, care ne privește pe toți. D. prefect se referă la aliniatul din articolul 274

al reformei administrative, amenințându-ne cu dizolvarea. Ori în ce cazuri prevede acest aliniat dizolvarea?

1. Când consilierii au esit din atribuțiunile lor făcând acte de natura politică.

2. Când au lucrat contra intereselor generale.

3. Când au lucrat contra intereselor statului.

D. Prefect voind să ne scoată cu orice preț vinovați a voit să argumenteze că am fi lucrat contra intereselor generale. Dar înainte de toate noi nici nu recunoaștem autoritatea dlui Prefect asupra consiliului Municipal.

Nu văd text de lege dreptul lui de ingerință. Tot dl. prefect vorbește de o convocare a consiliului comunal de către o persoană nechemată, făcând aluzie la fostul ajutor de primar dl. Cărpinișan. Ori nimeni n'a primit o asemenea convocare. Era numai o intenție dar care nu s'a produs deci prefectul vorbește de un act care nu există deci nu poate fi vorba de o lezare a interesului public. Dar prefectul își mai permite luxul de a emite și alte motive contra noastră între altele că de ce dela 14 Martie până la 17 Aprilie n'a fost convocat Consiliul comunal, Ori existența legală a consiliului comunal nu putea să înceapă decât dela 2 Aprilie când a venit aprobarea oficială din București iar nu dela 14 Martie. Au urmat apoi vacanțele de Paști și boala Dlui primar și iată de ce numai azi ne-am putut întruni. Prin aceasta nu s'a primejduit nici interesele statului, nici ale orașului.

Protestez dar cu cea mai mare energie contra insultei ce ne adresează prefectul județului că noi consilierii, am fi compromis cu rea credință interesele acestui oraș (Aplauze) cer ca dl primar să dispună ca să se treacă în proces verbal protestul nostru contra acestei inmixțiuni a Prefectului în treburile consiliului comunal. Singurul chemat a lua o atitudine contra Consiliului comunal, este Ministrul de Interne. Ori până acuma nu există nici un act al Ministrului de Interne în acest senz.

Dl. Profesor Romulus Boilă, Declara, că mă alătur la cele spuse de Dl. Profesor Bănescu și țin să amintesc aci că însuși reprezentantul Guvernului, Inspectorul general administrativ Dl. Hodor, a spus în ședința de constituire a consiliului comunal că până ce nu este confirmat noul primar nu are dreptul consilierul cel mai bătrân să convoace consiliul comunal.

Dl. Profesor Bogdan Duică, Propun transmiterea telegrafică a protestului nostru dlui Ministru de Interne contra amestecului Prefectului. Se acceptă. Dl. Profesor este ru-

gat să redacteze această telegramă către dl. Ministru Goga.

Un indemn la muncă

Dl. profesor Dr. Emil Hațiegan în numele consilierilor comunali declară: Cred că sunt în asentimentul tuturor când asigur pe dl. primar că îi vom da tot concursul pentru buna conducere a orașului. Îndată după alegeri noi am lăsat la o parte orice considerație de partid voind numai să lucrăm pentru a da o bună administrație acestui oraș spre mulțumirea tuturor locuitorilor săi.

Dr. Augustin Pordea, declară că a fost împiedecat să asiste la ședința trecută și n'a depus jurământul. De aceea vrea să depue acuma. Ar fi trebuit să fie Prefectul județului de față dar cum dânsul contestă legalitatea acestui consiliu voi să depun jurământul în mâinile dlui primar.

Profesor dr. Boilă, Noi vom dela început să stăm pe bază legală. Prefectul avea datoria să vie aci. Dar dacă el nu și face datoria ne vom face-o noi. Art. 27 din legea administrativă dă voie celui mai bătrân consilier sau primarului să primească jurământul.

Se citește apoi decizul sosit din București al consiliului superior administrativ din București prin care se anulează invalidarea consilierilor de drept dnii Hăncu, Pora și Domide hotărâtă în ședința de constituire a consiliului comunal.

Se mai citește și adresa Ministrului Cultelor prin care se reconfirmă numirea protopopului Dăianu ca reprezentant al cultului celui mai important din Cluj.

Dl. Fekete Nagy Béla, vorbește în ungurește și cere ca să se traducă în ungurește pentru consilierii comunali cari nu înțeleg românește un rezumat al desbaterelor. Primarul acceptă și dl. secretar general Moga comunică în ungurește ce s'a discutat până acuma. După aceea dl. Fekete Nagy Béla crede că se poate face recurs la casație contra hotărârei Ministrului de Interne în ce privește întărirea numirii consilierilor de drept.

Dl. Prof. Boilă e de aceeași părere să se facă contestație la Casație.

Dl. Prof. Șerban crede ca să se treacă la ordinea zilei fiindcă nu e momentul ca să ne ocupăm de această chestiune. Consilierii Boilă și Simon susțin însă contestație.

Dl. Dr. Fodor arată că consiliul comunal nu este în drept să discute valabilitatea numirii consilierilor de drept.

Dl. Prof. Bănescu spune că nu este prudent ca să se mai dea motive de dizolvare.

Dl. Prof. Boilă: mă găsesc pe terenul strict al legalității dacă cer să facă contestație. Puțin ne pasă

dacă această nu-i place Dlui prefect.

Dl. Pordea, Orice recurs se poate face dacă sunt interese lezate. Dar intrucât ar folosi comunei dacă în locul unei învățator numit de drept ar veni alt învățator în consiliu.

Prof. Hațiegan, nu este oportun să ne ocupăm acum de chestiuni mărunte juridice. Și așa suntem acuzați că nu lucrăm nimic să lăsăm dar această chestiune și să ne ocupăm de chestiile urgente ale orașului.

Dl. Richard Tuffli, Bine a făcut Dl. primar că a accentuat aci că am venit să lucrăm la primărie lăsând orice sentimente sau resentimente politice. Noi care suntem reprezentenții comerțului avem datoria să arătăm întregii populații că facem ceva pentru progresul acestui oraș, de aceea indemn și eu să ne consacram activitatea numai problemelor de obștească utilitate.

Se acceptă de majoritate propunerea profesorului Hațiegan de a se scoate dela ordinea zilei chestiunea numirii consilierilor de drept.

Alegerea a 5 femei în consiliu

La discuția asupra cooptării de femei în Consiliul comunal Dl. Vasile Osvadă propune ca să se delege o Comisiune care să propuie acestei 5 femei.

Comisia compusă din Dnii Bogdan Duică, Hubay, Fischer, Simon și Terhes propune următoarele Doamne: Dna Deciu, Maria Giuglea, Dna Jumanca, Dna Dezideriu Kovács (soția Dir. Colegiului Reformat), Dna Neuberger.

Dl. Simon regretă că printre Doamnele propuse nu figurează și Dna Docan care desfășură o foarte frumoasă activitate pe teren social, pentru Crucea Roșie.

Dl. Bogda Duică: propun să nu ne agităm pe chestia aceasta Rolul Dnelor în Consiliul comunal este să ne aducă un material prețios de informații pe care noi nu'l putem aduna. Se mai cere să aibă inimă bună în chestiile de ajutor social. Dar nu putem cere dela Doamnele cari sunt prea ocupate la 2—3 alte Societăți să vie și la Consiliu. Nu e bine să folosim acelaș ciocan care să lovească în interesul public. Să apelăm și la elemente noi și Comisia a ales bine din toate straturile sociale și profesiunile câte o reprezentantă. Punându-se la vot secret obțin majoritate Doamnele mai sus citate.

Noul Consiliu preia agendele

Dl. Moga în numele vechilor consilieri comunali declară că predă agendele noului Consiliu. Primarul ia în primire și invită consilierii din delegația permanentă ca după ședința publică să ia în primire Secțiile respective.

Anchetarea vechei gestiuni

Dl. Dr. Lucian (socialist) cere să se însărcineze membrii Consiliului care să ancheteze gestiunea fostului Consiliu comunal.

Dl. Bogdan-Duică: Pentru asemenea anchete trebuie să se arete mai întâi dacă există un motiv temeinic. Trebuie să cunoaștem mai întâi bugetul dacă suntem deficitari. În tot cazul trebuie să dam siguranța populației că nu se vor mai repeta asemenea omisiuni.

DI. Dr. Kertész: arată că această chestiune nu mai este la ordinea zilei și pentru asemenea propuneri trebuie cerut urgentă.

DI. Prof. Serban: Delegația permanentă se va ocupa și de această chestiune fiindcă trebuie stabilit chestiunile până unde a limita răspunderilor vechiului consiliu și unde începe răspunderea noului consiliu. Dar n'ar fi drept ca să nu mulțumim fostilor consilieri pentru munca ce au desfășurat-o în vremuri critice.

Nevoile Clujului

DI. Prof. Hațiegan: Eu adresez un apel călduros Consilierilor din comisia permanentă să se poie imediat pe lucru ca să simtă curând orașul că facem un pas înainte spre soluționarea chestiunilor urgente. Așa e problema luminei electrice, apei, repararea pavajului, curățenia orașului. Căutați mijloacele pentru îndreptarea tuturor aparițiilor triste ale orașului, arătați că vă interesați de aproape de nevoile Clujului și populația orașului va fi cu voi.

Pentru restabilirea autonomiei orașului

DI. Dr. Teodor Fischer: Preluarea serviciilor orașanești de către noul consiliu comunal este un moment solemn asupra căruia trebuie să ne oprim. Căci după 7 ani de întrerupere a autonomiei comunale din nou aleși ai populației orașului sunt trimiși aici să conducă treburile comunale. Sărbătorim acum reînvierea acestei autonomii și voim să credem că cu ziua de astăzi se începe un nou regim al orașului întemeiat pe cinstite legalitate și umanitate garanțiile unei pașnice dezvoltări a orașului spre un progres sigur, Salut pe DI. Primar și pe Dnii consilieri ai delegației permanente urându-vă spor la muncă vă asigurăm de concursul nostru.

DI. Hubay în unguerește dorește de asemenea spor la muncă exprimând incredere în noul Primar.

DI. Dr. Teodor Mihali mulțumește întâi în limba română apoi în limba maghiară, pentru indemnul cald al vorbitorilor precedenți și declară imi dau seamă de solemnitatea momentului: doresc ca restul vieții mele să-l închin cu muncă rodnică acestui oraș. Sentimentele mele de dreptate sunt cunoscute și în bună înțelegere cu toți consilierii vom putea obține rezultate frumoase pentru propășirea comunei Cluj.

Sedința se ridică, rămânând numai consilierii delegației permanente cari iau în primire serviciile orașului.

Leonard Paukerow.

**Citiți și
abonați
Ardealul**

Importante hotărâri ale guvernului

Din consiliul de miniștri ultim ținut la București, trebuie să releom următoarele decisiuni de mare importanță pentru viața noastră economică.

Regimul vamal provizor

Consiliul de miniștri a hotărât revizuirea generală a întregului tarif vamal, operațiune care va putea fi terminată într-o lună sau două, S'a instituit deocamdată un regim provizoriu în ce privește taxele vamale pentru articolele textile și de metalurgie, stabilindu-se ca taxele vamale să nu fie în nici un caz mai mari decât cel mult întreitul taxelor din regimul în vigoare până la 1 Aprilie crt.

În nici un caz regimul vamal de definitiv nu va face să fie depășite cele admise în regimul tranzitoriu. Se va căuta să se protejese pe cât posibil interesele consumatorilor menajându-se în același timp interesele industriei naționale.

Jurnalul consiliului de miniștri pentru aplicarea regimului vamal tranzitoriu a fost semnat și va apare zilele acestea în „Monitorul Oficial”.

Intensificare exportului

Consiliul de miniștri s'a ocupat apoi de activarea exportului și a autorizat delegația economică a guvernului să-i propună spre aprobare două serii de măsuri:

Unele privitoare la regimul taxelor de export cari vor fi eventual

reduse în așa fel în cât exportul produselor disponibile să devie rentabil și posibil.

Altele, cari să privească ușurarea taxelor pe c. f. r. pentru produsele destinate exportului. Experiența a dovedit că suprataxele percepute la transportul articolelor pentru export reduc cu totul rentabilitatea produselor de export, împiedicând astfel însuș exportul.

E vorba să se revizuiască i tregul tarif de transport pe calea ferată și să se desființeze suprataxele de transport.

Pentru a stabili cele de mai sus delegația economică a guvernului se va întruni astăzi la orele 10 a. m. și va lua o serie de măsuri care vor fi ratificate de consiliul de miniștri ce se va întruni tot astăzi la orele 5 d. a.

Canalul Sulina.

Consiliul de miniștri a trecut apoi la chestiunea ameliorărilor ce urmează a fi aduse canalului Sulina. Spre a se lua măsurile necesare aduceri canalului Sulina în stare bună de navigabilitate, guvernul va face un demers pe lângă Comisiunea Europeană a Dunării, care se întrunește în sesiune ordinară la 7 Mai.

Abonați „LEMNUL,”

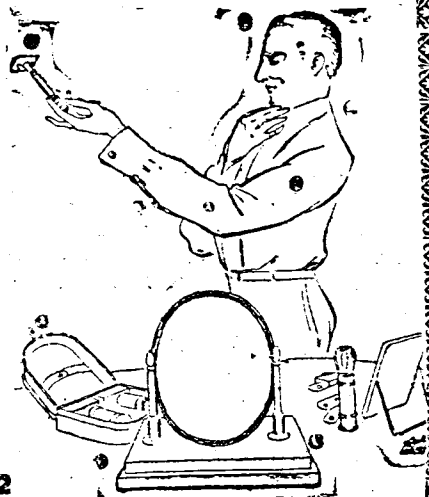
Produsele FABRICII DE BERE CZELL din Cluj -- Mănăstur:

bere albă „URSUS” bere albă specială „URSUS” -- EXTRA bere neagră din malț dublu HERCULES se capătă pretutindeni!

Barba netedă și gulerul curat

sunt privilegiul societății elite și moderne de astăzi! Dacă cumpărați un aparat de ras de I-a calitate „Unicum” și 10 lame „Unicum” pentru 180 lei, vă bărbierii pentru 3 lei în zecce minute.

Mare asoriment de piese și aparate de ras la Fiul lui Matia Kun Cluj, Calea Victoriei No. 2

PALAIS DE DANSE Cafenaua „PALACE”

Proprietar
ALEXANDRU BREINER

Program senzațional in Aprilie

In fiecare seara de la ora 10¹/₂

The 3 Morgan's 3!

The best Acrobatic stepp dan cers of the World

Stok Steffi Emmi Bonoment
Elena Jarnof

Andre and Elly — Duci Csengery

Gaál Lilly

English dans and Song

Halász Bandi — Kitty Georgiu

După reprezentație Jazz-Band!

„TACĂMUL”
FABRICĂ DE OBIECTE DE ARGINT
CLUJ, Str. NICOLAE IORGA 11a.

FABRICĂ: Tacămuri, serviciul de masă, obiecte de lux, etc. — Numai pentru revanzători
Telefon 482
DAȚI ATENȚIE LA MARCA FABRICII!!!

BANCA CHRISOVELONI S. A. R. CLUJ

ca Reprezentația
oficiului de vânzarea a zahărului
1-10 din București

Primește comenzi de zahăr conform condițiilor și cu prețurile fixate din partea **Oficiului de vânzare al zahărului** în orele de serviciu, — la

Secția Comercială

a sucursalei Băncii din Cluj
Str. Memorandului No. 8.

Plăcuri eftine furni-
zează numai

B O R O S

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 0-83

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN”
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

Reglementarea nouă a meseriilor

Răspuns „Gazetei Meseriaşilor“

Referindu-mă la articolul „Dela Cluj“ publicat în st. Dv. ziar Nr. 4 din luna Martie a. c. cu onoare vă rog a da loc urm. toarelor desluşiri:

Înainte de toate li-u să vă mulţumesc, că V-aţi ocupat cu proiectul în st. Dv. ziar, fiind singurul ziar românesc până acum, care l-a dat Publicărei.

Noi din Cluj ne-am făcut iluzii când ne-am ocupat cu ideea unificării legiferării pentru meseriaşi, cunoscând bine prăpastia care zace între obiectivele de dincoace şi cele de dincolo de Carpaţi pe terenul industriei manuale, precum şi îndolenţa meseriaşilor pentru chestiunile lor vitale. Cunoaştem foarte bine situaţia dela Dv. şi înţelegem motivele pe care bazându-vă cereţi libertatea meseriilor, imi daţi însă voie să vă clarific unele puncte, care cred că şi Dv. le veţi accepta.

Eu înţeleg sub libertatea meseriilor o libertate completă, de care se bucură cetăţenii din America şi nu cei din Anglia, cum se face aluzii în articol. În America nu se cere şi nici nu se eliberează livrete pentru adevărata capacitate în meserie până când în Anglia şi România acest „archaizm“ există încă. Prin urmare nici în Anglia, nici în România nu există o libertate exprimată a meseriilor.

Mergând mai departe în concluziuni întreb: Cari ar fi motivele pentru determinarea unei ţări să accepte libertatea sau protecţia meseriilor? Răspunsul cred că este clar şi simplu: Ţările unde meseriile sunt aşa de răspândite şi dezvoltate, ca acestea să poată face faţă oricărei concurenţe interne sau externe, vor fi pen'ru libertatea meseriilor, până când celelalte, între ele şi România, vor accepta sistemul protecţionist pe simplul motiv de aşi putea creşte şi ridica meseriaşii săi la nivelul celor de dinainte. Aceste constatări să referă şi la meseriile unde există fabrici, mai ales având în vedere, că la noi încă nu s-a introdus sistemul Taylor, deci avem nevoie de meseriaşi cu cunoştinţe generale şi nu limitate numai la pregătirea unei piese singuratică. Cum credeţi însă a soluţiona chestiunea grea a constructorilor şi altor meserii, unde cel puțin până în prezent, nu există sistemul fabrică. În breslele aceste, fără meseriaşi iscusiţi, sau stagnează lucrările, sau suntem avizaţi la importul scump şi în multe cazuri prost de muncitori şi meseriaşi străini.

În urma acestora noi suntem de părerea, că ridicarea nivelului breslaşilor, se poate realiza la noi în ţară numai prin o creştere sistematică de câteva decenii de-a rândul a mai multor generaţii pe cale de protejare şi ocrotire a meseriilor de către Stat, prin legi corespunzătoare. Aceasta pentru că trăim în secolul organizărilor pe categorii pe toate terenurile (ţărani, intelectualii etc.) Nu vreau să fac reproşuri ni-

măru, trebuie să fixez însă un lucru. La noi în Transilvania şi special în Cluj, creşterea ucenicilor se dă o atenţiune deosebită. Să amintesc un singur mijloc de care ne folosim pentru încurajarea ucenicilor, care este aranjarea expoziţiilor din lucrările ucenicilor în fiecare an. Aceste expoziţii urmăresc 2 scopuri paralele. 1. Încurajarea ucenicilor merituosi, cărora li-se distribuie pe lângă o diplomă artistică medalii de aur, argint şi bronz. 2. Marele public vizitând expoziţiile se poate convinge despre dezvoltarea meseriilor din localitate, şi în mai multe cazuri am constatat cu o plăcută surprindere cu care au fost primite nnele obiecte bine reuşite. Iar Statul în schimb le dă acestor expoziţii prea puţină atenţiune.

Protecţia meseriilor o pretinde şi asigurarea propăşirii elementului românesc şi pe tereul meseriilor, mai ales în finiturile realipite, unde până acum în urma împrejurărilor nefaste, ei au fost reţinuţi la ţară.

Să trecem acum la partea cea mai dificilă a chestiunii, care este comunitatea sau divergenţa de interese între meseriaşii patroni şi muncitori, mai clar: *Organizaţie în o singură tabără cu muncitorii, sau tabere separate.* Şi în privinţa aceasta trebuie să iau în apărarea sistemul dela noi, iar ca dovadă recentă amintesc numai chestiunea înfiinţării „Camerelor Muncii“ când, după cum se ştie, întreaga problemă a rămas nerezolvată, chiar pe baza protestelor din ambele părţi. Este deci evident, că aceşti 2 factori de producţie au interese aşa de deosebite în cât nici măcar în cadrele unei instituţii patronale de Stat nu-şi văd asigurate îndeajuns interesele lor specifice. Dar exemple de aceste sunt sute şi mii mai ales în viaţa de toate zilele. Aceasta nu înseamnă însă nici decum declararea războinului organizaţiilor muncitoreşti, ba din contră, în cazurile unde interesele lor nu se încrucişează, ele pot proceda de comun acord, e nevoie însă ca fiecare să îşi aibă organizaţia lor a parte, şi mai ales la noi în Transilvania să resimte nevoia unor organizaţii patronale puternice pentru a putea lupta cu succes pentru temperarea pretenţiunilor adeseori exagerate ale sindicatelor muncitoreşti, cari sunt organizate foarte bine.

În articol se face amintire, că meseriaşii din vechiul Regat au nevoie numai de o lege pentru asigurare contra boalei şi invalidităţii şi alta pentru asigurare pentru bătrâneţe. Ideia este foarte bună, însă la rezolvirea ei stăm din nou în faţa încrucişării intereselor patronilor şi cele ale muncitorilor. Cum credeţi de a soluţiona chestiunea fără a îngreuna şi mai tare situaţia precară a meseriaşilor patroni? Mai ales acelora din Transilvania, cari prin lege sunt obligaţi să contribuie la asigurarea muncitorilor lor cu 1/2 din cotizaţie. În caz că şi aceştia

ar fi obligaţi să facă parte din vre-o instituţiune de asigurare, aceasta ar însemna o îngreunare vădită a situaţiei lor materiale. În cadrele Corporaţiunilor patronale, cum este aceasta prevăzut în proiect, şi cu o bunăvoienţă din toate părţile, s-ar putea soluţiona în mod satisfăcător şi chestiunea aceasta, însă nu obligator ci lăsându-se chestiunea la libera apreciere şi la latitudinea fiecărei Corporaţiuni în parte, cum sunt câteva exemple în Transilvania.

În fine Statul pen'ru jertele de sânge aduse în războiul cel mare, mai multor clase sociale le a acordat oareşicari beneficii (ţăranelui pământ, funcţionarii lor loc de case etc) singuri meseriaşii sunt cari nu au beneficiat de nici un favor cu toate că şi ei şi-au făcut datoria pe câmpul de onoare alături de ceilalţi cetăţeni, deci credem că se cuvine ca şi lor să li-se acorde protecţia Statului pe un timp oareşicare până îşi vor putea vindeca rănilile câştigate în timpul războiului.

Valer Seredan
Corporaţiunea Ind. Cluj.

Statistica vitelor din România

Ministerul agriculturii şi domeniilor a întocmit statistica animalelor din România. După această statistică se află în toată ţara 1.845.208 cai, 5.398.704 boi şi bivoli (vite cornute mari), 13.133.144 oi.

Statistica mai constată că în general numărul animalelor este în continuă creştere dela un an la altul, fapt foarte împucurător pen'ru agricultura şi economia noastră naţională.

În ultimii patru ani guvernul liberal a organizat expoziţii şi a acordat numeroase premii şi însemnate credite speciale pentru îngrijirea şi creşterea animalelor.

Graţie acestei solucitudini a guvernului liberal şi în deosebi a ministerului agriculturii şi domeniilor în fruntea căruia a muncit cu râvnă dl Al. Constantinescu, creşterea animalelor care constituie una din bogăţiile ţării, a luat un avânt foarte mare.

ATENŢIUNE!
Reclama făcută în ziarul „ARDEALUL“ este cea mai eficace.

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimatela de contabilitate

Foi de zi,
Evidenţa alimentelor,
Tablouri, Chitanţe
etc.

se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

Ştiri externe

Târgul de mostre din Reval. Tallin (Ceps). — Direcţiunea târgului internaţional de Mostre din Tallin (Reval) comunică că Târgul de Mostre va avea loc nu la mijlocul lui August cum se credea la început ci dela 19—28 Iulie a. c.

Criza în târgul de lemne din Polonia. Varşova (Ceps). — De vreo lună domneşte pe piaţa poloneză de lemne o situaţie foarte critică. Sub influenţa vânzărilor ieftine de lemn rusesc, posibilităţile de export în Anglia se micşorează mereu şi licitaţiile de lemne în pădurile viatului sunt din ce în ce mai puţin sezizate.

În timpul ultimelor mari licitaţii la administraţia pădurilor din Siedlec din 188 de părţile oferite spre vânzare, numai 12 au fost licitate şi numai 10 vândute. Interesul la licitaţii e atât de mic încât se obţin preţuri foarte reduse. Astfel la Ocolul silvic Mielnickie lemn de stejar oferit cu 14 zloţi s'a vândut cu 17,80 zloţi, grinzii de stejar oferite cu 19,20 zloţi s'au vândut cu 21,15 zloţi.

În alte ocoale silvice s'a vândut lemn de brad cu 15,70 zl. m. c., lemn de foc cu 2,55 zl., lemn de hârtie cu 7,90 zl. pentru metru lungime.

Afacerile stagnează complet şi nu se ştie dacă situaţia se va îmbunătăţi așa curând.

Legătura directă între Danzig şi Ucraina. Varşovia (Ceps) Înainte de Paşti sosise în Varşovia un grup de ingineri sovietici care trebuia să trateze cu guvernul polonez înfiinţarea unei legături directe între oraşul Gdansk şi Ucraina. Legătura planuită este de natura fluvială întrucât au a fi întreprinse cursurile apelor: Nipru, Pripet, Canalul Oginski şi Vistula.

După cum anunţă ziarele poloneze, tratativele urmate la Varşovia au avut succes iar inginerii sovietici s'au întors înapoi în Rusia ca să capete dela guvernul lor noi instrucţiuni.

Lipsa de pâine în regiunile industriale din Rusia. Moscova (Ceps) Din Ivanovo-Voznesensk se anunţă că situaţia economică care nu demult ajunsese într'o stare critică, s'a îmbunătăţit în prezent cu mult.

Deoarece lipsa de pâine ajunsese acută, s'au format în regiunile îndepărtate de calea ferată însemnate depozite de grâne. Popolaţia s'a liniştit.

Lupta contra capitalului privat în Rusia. Moscova (Ceps) — Iurii Larin, unul din cei mai actuali teoreticieni sovietici, a ţinut nu demult la clubul muncii o conferinţă asupra capitalului privat în economia rusescă. El a arătat că la ţară capitalul privat deţine în mână sa 90% din comerţul în detail, având un profit anual de un miliard ruble. Dacă guvernul sovietic ar avea la dispoziţia numai 300 milioane ruble, capitalul privat ar fi gonit dela sate într'un scurt interval. Conferinţiarul Iurii Larin a încheiat prin următoarele cuvinte. Acest spin trebuie scos din viaţa economică a Uniunii sovietice, punându-se sfârşit capitalului privat atât la oraşe cât şi la sate.

„CRISTAL“ VOPSEŞTE CLUJ
şi CURĂTĂ Telefon No. 500.

BANCA „CETATEA“ SOCIETATE ANON. BRAȘOV

ACTIVA Bilanț General încheiat la 31 Decembrie 1925. PASIVA

	Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
Casa — — — — —	655.192	10			Capital social — — — — —			15.000.000	—
Monede și Cupoane — — — — —	251.157	30			Fond de rezervă — — — — —			5.000.000	—
Disponibil la Bănci — — — — —	862.867	40	1.769.216	80	„ „ pensiuine — — — — —			701.850	66
Escont — — — — —	14.880.677	50			„ „ binefaceri — — — — —			17.144	—
Credite cambiale cu acop. hipt. — — — — —	1.048.480	94	15.929.158	44	Depuneri: pe libel — — — — —	47.276.496	57		
Conturi curente cu acoperire cambială — — — — —			52.784.923	10	în Cont-curent — — — — —	6.330.796	42	53.607.292	99
Lombard — — — — —			2.526.025	43	Reescont — — — — —			18.375.000	—
Efecte: a) Publice — — — — —	517.852	50			Creditori — — — — —			1.219.168	83
b) Private — — — — —	11.169.716	21	11.687.558	75	Ordine de plată — — — — —			358.797	56
Participațiuni — — — — —			160.000	—	Cecuri — — — — —			69.309	50
Marfă — — — — —			519.602	80	Plăți America — — — — —			92.985	—
Imobile — — — — —			5.435.138	—	Pro Diverse — — — — —			21.150	—
Mobilier și instalațiuni — — — — —			1.551.066	64	Dividendă neridicată — — — — —			1.940.119	89
Debitori — — — — —			5.138.208	92	Conturi de ordine — — — — —			30.540.806	22
Avansuri — — — — —			41.121	10	Profit curat — — — — —			1.401.480	89
Poziții transitoare — — — — —			261.279	37					
Conturi de ordine — — — — —			30.540.806	22					
			128345115	54				128345115	54

DEBIT Contul Pierdere și Profit încheiat la 31 Decembrie 1925. CREDIT

	Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
Interese de depuneri — — — — —			4.546.189	09	Interese de escont — — — — —			1.301.202	31
„ „ reescont — — — — —			897.262	56	„ „ Cont-curent — — — — —			6.235.402	03
Salarii și accesorii — — — — —			1.858.163	80	„ „ Credite Cambiale cu acop. hip. — — — — —			92.147	98
Spese nenerale — — — — —			2.060.324	11	Venite dela efecte — — — — —			34.698	50
Porto — — — — —			59.794	25	Provizțiuni — — — — —			3.320.752	69
Impozite — — — — —			555.342	—	Venite dela imobile — — — — —			614.529	69
Jețoane de prezență — — — — —			30.600	—					
Chirie — — — — —			189.576	50					
Profit curat — — — — —			1.401.480	89					
			11.598.733	20				11.598.733	20

Brașov la 31 Decembrie 1925,

Ioan Iosif, m. p.
Director general

Ioan Ghighiniță,
Șef contabil—expert contabil

COSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Patriciu Pinte, m. p.
Președinte

Ioan Pricu, m. p.

Ștefan Meteș, m. p.

P. Meteș, m. p.

Virgil Mircea, m. p.

Emil T. Gheaja, m. p.

I. Mafteiu, m. p.

COMISIUNEA DE VERIFICARE:

Subsemnații comisari verificatori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu regist. institutului.

Brașov, la 25 Februarie 1926.

Ilarie Filipescu, m. p.

Dr. Gr. Cristescu, m. p.

Ioan Dăncilă, m. p.

Ioan Leucă, m. p.

Telegrame: Bépgyár
TELEFON: 148

Turnătoră de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)

Fontă, țevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Cereale

Grâu: 87.000 lei vag.
Porumb: 65.000 lei vag.
Orz: 57.000 lei vag.
Ovăș: 58.000 lei vag.
Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vite 24—22
Porci 32—48
Vișel de lapte 34

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 28.100—28.300 lei
vagonul de Bușteni și Băicoiu ușor
și 22.900—23.000 lei, cel de Moreni
neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.20
lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
la 10.30 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.10 lei
kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
la 7.15 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.90
lei kgr. loco fabrică fără taxe și
și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.90 lei
lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
la 2.— lei kgr.

Păcura este cerută la 1.50 lei kgr.
loco fabrică fără taxe și oferită la
1.55 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.15
lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.30 lei
kgr. loco fabrică fără taxe, OO a
8.30 lei kgr. și cel OOO la 11.20
lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 340—335.
Compoziție dela 10 la 80 la suță,
conținut garantat de cositor lei
46—295.

Plumb lei 44—48.

Zinc lei 4—55.

Antimoniu lei 100.

Aramă lei 105—135.

Alamă lei dela 103—130.

Tablă neagră dela 05—140 mp. lei
21—14 —.

Tablă neagră de acoperiș dela Nr.
16—Nr. 22 lei 21—50.

Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr.
22 lei 30—32 pe kgr.

Tablă albă dela 90 libre la 216
lei 1500—3350.

Fer: în bare lei 10—60.

„ beton lei 10—60

„ cornier lei 10—70

„ balot 12.50

Tevi de gaz: negre dela 24—350 lei.

Tevi galvanizate ca mai sus, cu
40 la suță adaus.

Spirtoase

Spirit engros 46—50 lei.

Vin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 42—222

Balist m. lei 45—135.

Mătasă m. lei 600—1700.

Pânză m. lei 39—100.

Ciorapi de bumbac lei 26—35.

Ciorapi de ață ldi 80—90.

Ciorapi de fildecos lei 85—150.

Mănuși de ață lei 30—100.

Coloniale

Cafea Rio 118—120.

„ Maragojip 240—60.

„ Salvador 185—195.

„ Portorico 165—170.

Orez Rangoon 22—50.

„ Japonez 28—.

Cacao Corf. 72.

Lămâi per ladă 850

Ceai Moning 130, O. P. 220—30.

Migdale 195—220.

Zahăr 27—30.

Piper 98.

Scorțișoară 76.

Alune 185—195

Furac

Fân 200—220.

Lucernă 220.

Pae 50—70.

Pielărie

Talpa I-a lei 155.—170

Talpa II-a lei 140—155.

Crupon I-a lei 195—220.

Crupon II-a lei 145—205.

Gatur 100—135

Porle 90—130.

Porle englez 155—190.

Box negru I-a 80—90.

Box negru II-a 60—70.

Box color I-a 110—130.

Box color II-a 70—90.

Chevreaux 70—100.

lac 110—135

Chimicale

Salicil 230—50.

Glicerină 135.

Formalin 85.

Naftalin 24—28.

Accid carbonic 68—74.

Chinină sulfurică 5000.

Stearină 85.

Parafină 50.

Ceresină 70—75.

Sare bismut 1200—1400.

Vaselină albă 85.

„ galbenă 45.

„ albă americană 110

„ galbenă americană 70.

Crește exportul produselor petrolifere

Producția produselor petrolifere,
cum și expedițiile acestor produse,
marchează în ultimul trimestru sporuri
importante.

După o statistică e serviciului O.
K. Z. dela direcțiunea C. F. R. pe
trimestrul Octombrie-Noembrie-De-
cembrie 1925 s'au expedit pe C.
F. R. 30.795 vagoane cu produse de
petrol, sau în medie 335 vagoane
zilnic, față de 302 vagoane pe zi în
trimestrul precedent.

Din acest total de expediții au
fost circa 12 mii mii de vagoane
destinate exportului — afară de trans-
porturile făcute pe conducte, care
insumează o cantitate de aproape 52
mii tone.

Este interesant de citat că plusul
de produse expediate pe trimestrul
Octombrie, cuprinde Țițeiul, petrolul,
motorina și păcura.

Abonați „Ardealul,

Plapome diferite, saltele de păr de cal gloturi pentru plapome. Trusouri și pânze dela firmele Hermann, Polak și Munk. Servicii de modă și cafea dinpânză Damasc. Garnituri pentru paturi, perdele croșate, cămăși pentru bărbați și femei, ștergare flotiul. Trusouri de Viena se găsesc în asortiment bogat la depozitul.

„LEBEDA“

CLUJ, Calea Victoriei No. 10.

TELEFON 5—15.

TELEFON 5—15.

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi,
romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamál“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.

Filiala: în REGHINUL-SĂSESC. (Casă proprie.)

16—52

Mare târg de GHETE LA

FRĂȚII GONDA

Cluj—Oradea-Mare

(vis-a-vis de postă)

Pentru funcționari prețuri reduse

Plăcile de Asbest (Eternit)

„METEOR“

ale fabricii de eternit din Oșorhei jud. Bihor

sunt cele mai durabile și mai plăcate! Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, rezistă tuturor tenpestațiilor, precum și focului, e mai bun și mai ieftin ca cel de tînuihea sau țigla. Executăm lucrările de acoperire în toate culorile și după toate sistemele moderne.

Acordăm garanție pentru calitatea materialului și manopera acoperișului
Reprezentanțe în toate centrele de județe.

INFORMATII Centralizarea căilor ferate și efectele ei

— Odată cu venirea primăverii s'a deschis restaurantul din parcul orașului propr. dlui P. Mihailescu.

— Banca „Cetatea” al cărui bilanț le publicam în numărul da față, și care este una din cele mai vechi instituții financiare din Ardeal și-a fiut adunarea generală Duminică 18 Aprilie. Au luat parte la adunare Dnii, Patriciu Pinte, Ioan Iosif, Iosif Goia, Petru Meșeș etc. Profitul net al băncii e de 1.401.480 lei.

— Camera de Comerț din Timișoara a contractat un împrumut efin de 8 milioane lei pentru amortizarea cheltuelilor învertite cu construcția noului și măreș palat al băncii care este o fală pentru oraș.

— Conform ordinului Ministerului de Interne toți streinii aflători în țară sunt obligați ca până la data de 1 Iunie a. c. să-și pregatească toate actele necesare pe care urmează a-le prezenta comisiei de revizuire constituită în acest scop, căci în caz contrar comisiunea specială va refuza rămânerea lor pe mai departe în țară.

— Adunarea generală ordinară a băncii „Cetatea” din Brașov a avut lor în 18 Aprilie a. c. în Cohalm, la care a participat un număr mare de acționari și întreg consiliul de administrație în frunte cu dnii directorii Iosif, și Dr. Meșeș etc. etc.

— Sub firma banca „Orientul” I. Iancu soc. în comandiară domnii I. Iancu și Chirvai au fondat bancă și casă de amanel cu un capital de 1 milion lei. Banca i-ai începe activitatea la 1 Mai cor.

— Cu ocazia vizitei făcute de directorul gazetei noastre pe valea Mureșului, dsa. a avut ocazia să anchezeze situația bogatelor industrii și de mersul exploatărei industriei forestiere. În număaul viitor al gazetei vom publica onchetă detaliată.

— În ziua de 26 Aprilie se va face improprietărirea din comuna Baciu jud. Cluj. Cu această ocaziune se va oficia și un serviciu divin.

— Primăria orasului Cluj a cerut a ministerului de finanțe un împrumut de 20 milioane lei pentru acoperirea unor nevoi materiale.

— Comisiunea de aprovizionare a populației și regiunilor dăunate de secetă din Basarabia, Ardeal și vechiul Regat s'a compus astfel: Gh. Pleșoiame, secretarul general al ministerului muncii, președinte, Cristea Simionescu, secretarul general al ministerului de finanțe, N. Georgescu, inspector general administrativ și N. Arghir, director în ministerul industriei și comerțului.

— Situația din industria textilei ruseasca. Moscova (Ceps).-Ziarul „Pravda,” publică o convorbire cu președintele trustului textil Kilevici, care între altele a declarat:

Unele branșe din industria textilă mai ales a industriei produselor de bumbac și lână vor avea de luptat cu mari greutăți. Produsul acestor branșe este în prezent foarte redus. Cauza este că noi am calculat greșit recolta de bumbac pe care am socotit'o 12 milioane puduri și care în realitate n'a adus decât 10,5 milioane puduri.

N,au fost realizate nici planurile noastre în privința importului și a valutei. Ca să evităm complicații și mai mari, suntem nevoiți să închidem fabricile textile cel puțin pentru două săptămâni.

— Comerțul extern Ruso-Polon. Varșovia (Ceps). — După statisticele dela miniterul comunicațiilor Polonia a importat din Rusia în Februarie 1926. 586 vagoane mărfuri și anume: 549 vagoane minereuri de fier, 12 vagoane pește, 4 vagoane oleuri vegetale, 1 vagon ciuperci. Rusia a importat din Polonia 125 vagoane mărfuri și anume: 35 vagoane produse textile, 24 vagoane olărie de metal, 22 vagoane vase smaltuite, 15 vagoane fil pentru țesătorii, 15 vagoane unelte agricole, 8 vagoane tablă și 5 vagoane diferite mărfuri.

Prin Polonia au trecut în tranzit pentru Rusia 677 vagoane mărfuri. Tranzitul prin Polonia a mărfurilor rusești pentru străinătate a ajuns la 157 vagoane.

— Sfatul Negustoresc va convoca, zilele acestea pe negustorii orașului Cluj în vederea fondării unei societăți de ajutor reciproc. Aceasta va fi un fel de societate de asigurare mutuală în caz de moarte, când celor rămași de pe urma decedatului respectiv li-se va solvi o sumă globală de aproximativ 200 000 lei de fiecare membru și la orice caz de moarte s'ar ivi printre societari.

— Concurs hipic la Bonțida. La 9 Mai va avea loc un concurs hipic la herghelie satului din Bonhida cu tinerețul de 3 și 4 ani, crescut în herghelie. La acest concurs va asista și d. ministru Garoflid, însoțit de Directorul General zootehnic, veterinar și sanitar.

Rezultatele unei măsuri greșite. Se impune o revenire. Prejudiciile aduse Ardealului

Se știe că fostul guvern între măsurile luate în ultimul an de guvernare a desființat vechile direcții generale întocmindu-le prin inspectorate. Nefiind vorba numai de o schimbare de titulatura ci de o radicală reorganizare a Căilor Ferate rezultatele produse după cum erau de așteptat, prin această centralizare au început să iasă la iveală.

Cea mai mare parte din atribuțiile direcțiunelor regionale fiind centralizate mersul normal al Căilor Ferate a fost oprit.

Efectele acestei măsuri

Efectele acestei măsuri de centralizare de atribuțiuni și de lucrări au început să iasă la iveala, iar nemulțumirile factorilor interesați sunt din ce în ce mai mari. Fostul guvern a fost călăuzit în această măsură de dorința de a unifica organizația C. F. R. în mod unitar. Dar în loc de a lua și din organizația din vechiul regat și din Ardeal cea ce e mai bun, să mărginit de a introduce și în Ardeal modul de organizare din vechiul regat. Ori e natural că altfel erau organizate transporturile în vechiul regat care au o rețea de Cale Ferate de 3600 km. față de rețeaua Ardealului de 6000 km. Deci sistemul inspecțiilor de mișcare din vechiul regat nu se poate aplica Ardealului care are o rețea de Căile Ferate atât de întinsă.

Efectul acestor măsuri se poate vedea, iar prejudicul cauzat, vieții economice de dincoace de Carpați este enorm.

Nu mai departe putem cita că operațiunile de ordonanțare, licitațiunile, cumpărările de materiale toate trebuiesc făcute în Capitală iar intereseații din Ardeal nu mai pot concura din cauza cheltuelilor enorm cu drumurile și a pierderii de timp.

Se impune o revenire

Față de această situație care creiază o prejudiciere a vieții economice, actualul guvern trebuie să ia măsurile dictate de necesitate.

O revenire la starea de dinainte este cerută imperios nu numai de factorii economiei ai Ardealului ci și de o mare parte din personalul superior al căilor ferate care sau convins de greșala făcută prin brusca centralizare. Dorim și credem că în scurt timp vom ajunge în mod treptat la descentralizarea cerută imperios de nevoile economice a acelei provincii bogate cu atât mai mult cu cât actualii guvernânți și au manifestat o dorința de a remedia în mare parte greșelile făcute de vechiul regim. Și cu cât aceste măsurile vor veni mai repede cu atât vor fi și mai bine.

Hades

Reduceri la Căile Ferate pentru vizitatorii băilor Cehoslovace

Praga (Ceps)

Direcțiunea căilor ferate cehoslovace oferă cu începere dela 15 Apr. a. c. vizitatorilor din țară și străinătate cari vin la stațiunile balneare și climaterice din Cehoslovacia, o reducere la 50 la sută pentru călătorii de întoarcere. Au drept la reducere toți oaspeții stațiunilor balneare și climaterice cari din cauza de boală sau pentru recreare se află în stațiunile susnumite cel puțin 10 zile. Reducerea se poate căpata deabia înaintea plecării la stațiunile respective și nu prin mijlocirea birourilor de voiaj. Reducerea e valabilă atât pentru drumul de înapoiere cât și pentru un voiaj care ar trece prin diferite locuri turistice san istorice din Cehoslovacia. Direcția principală a voiajului trebuie să fie arătată administrației băilor înainte de începerea călătoriei. Nu este obligatoriu ca vizitatorul să petreacă cele 10 zile, cari sunt socotite ca minimum, numai la o singură stațiune; acest timp poate fi petrecut în stațiuni diferite. Carnetul de reducere se eliberează de toate stațiunile balneare și climaterice mai însemnate în Cehoslovacia. Printre

acestea se numără renumitele stațiuni balneare pentru boli interne Karlovy Vary (Karlsbad), Marianske Lazne (Marienbad), Františkove Lazne (Franzensbad), pentru amenie și boli interne — Podebrad și Luhačiovița, lecuire prin radium — Jachymow (Joachimstal), reumatism — Pișreany, Trenciánske Teplitz, Dolni Lipova și Graefenberg, boli de femei — Siaci.

Stațiunile climaterice din munții Tatra renumite pentru vindecarea tuberculozei sunt: Tatranska Lomnița, Tatranska Polina.

— În cercurile industriale din Ungaria a provocat mare neliniște, vestea răspândită în ultimul timp, că guvernul cehoslovac ar intenționat să sporească taxele vamale la toate mărfurile de proveniență Ungară.

— Uzinele Reșița au cumpăra un mare număr de acțiuni Industria Sârmei din Turda, ce se aflau în posesiunea Creditului tehnic.

— Direcțiunea agriculturii din ministerul de domenii aduce la cunoștința agriculturilor că din cauza timpului care a trecut repede dela frig la căldură și uscăciune, trebuie să grăbească sfârșitul muncilor la câmp. pentru ca semințele să mai poată profita de umezeala pământului

Ciorapii SÁNDOR sunt cei mai **CLUJ, Piața Unirii 9**
buni!